

היינט פאקסבלאט

№ 303 Łódź, Środa 30 grudnia 1931 r. ניינטער יאהרגאנג לאדז, מיטוואך, כ' סבת הרצ"ב № 303

מיר מהזען זיך ווענדען צום פעלקער-בונד

און זאגען, אז מיר ווילען מעהר נישט ענגלאנד האט זשאבאטינסקי געזאגט אויף זיין נעכטיגען רעפערעט אין ווארשא

געגען דער באיהאט-אקציע פון די נאציאנאל-סאציאליסטישע דאקטאריס

בערלין (יט"א) דער, צענטראל-פעראדן האט צינישערשען אין בערלין א דאקטאריס-פערוואלונג געווידמעט דער אויסקלערונג פון דער באיקאט-אקציע פון די נאציאנאל-סאציאליסטישע דאקטאריס. אין דער פערוואלונג האבען זיך גע-טויליגט העכער 400 דאקטאריס. דר. ברוגא גלא-זערעלד האט רעסערירט וועגען, נאציאנאל-סאציא-ליזם, דאקטאריס-שטאנד און יודע-פראגע. דער רעפערענט האט געזעצט א סיסטעמאטישען איבער-זיכט פון די אנטיסעמיטישע צילען פון די נאציאנאל-סאציאליסטישע דאקטאריס, זייער גראסעסקע ראסען-פארשלאגען בונגע דער יודען-פראגע און זייער באיקאט-פערוואלונג.

זאציע און צי דער שקלים-קויף זאל זיין פערפליכט טעט. זשאבאטינסקי פארטיידיגט דעם שטארקונקט פון דער קאנסערוועטיוו אין קאלע, וועלכע האט גע-געבען א נעגאטיווען ענטפער אויף די דערמאנטע פראגען.

געפיהרט געווארען די ווייטערדיגע דיסקוסיע אויף דער קאנסערוועטיוו פון די רעוויזיאניס-ען, די דייט-קיסע פיהרט זיך דערהויפנט וועגען דעם צי מען זאל ארויסטרעטען פון דער ציוניסטישער ארגאני-זאציע.

ווארשא, 29 (טעלעפאניש) אין קאמיני-סקי'ס סעאטער איז היינט פארגעק מען א גרויסער רעפערעט פון וואלאדימיר זשאבאטינסקי, וועלכער האט צווישען אנדערען געזאגט: מיר קענען מעהר אויף ענגלאנד נישט האפען. ענגלאנד איז איצט צובראכען און רואינערט. אויב מריהער האט איצט ענגלאנד נישט וועקענט העלפען, וועט זי דאס איצט אויך נישט קענען טון. מיר מוזען זיך ווע-דען צום פעלקער-בונד און זאגען, אז מיר ווילען נישט ענגלאנד. מיט די ארטיגע פעלקער איז אויך-ישראל וועלען מיר זיך שוין ווי עס איז אנצעה געבען. ענגלאנד איז פאר אינו איצט א שטערונג און מיר זאגען איהר, געה ארום און לאז אינו איבער. אויב מיר קענען נישט איצט צוזאמענארבייטען מיט ענגלאנד, וועט אויך ענג-לאנד זיין שווער צוזאמענארבייטען מיט אינו, די יוגענד אין ארץ-ישראל בונטפונעם זיך, הונ-דערטער יודען זענען ארעסטירט און זיצען אין די תסיסה.

3000 מעטער אונטער'ן וואסער

פראיעקט פון אן אונטער-וואסער-שיפעל פון צעמינדען האנט פיליסט

טעטיגקייט פון די אלגעמיינע ציוניסטען אין פראנקרייך

פאריז, (י. ט. א.) דער פערבאנד פון די אלגעמיינע ציוניסטען אין פראנקרייך, וואס האט זיך לעצטענס קאנסטיטואירט אין צונעטר-סען צו א לעבהאפטער טעטיגקייט, עס איז נעשאפען גע-ווארען א ספעציעלע קאמיטע אונטער'ן פארוויך פון ד"ר יאקאבסאן, וואס האט זיך געשטעלט פאר אן אומאנאבע צו בעקענען די פראנצויזישע פענסט-ליכע מיינונג מיט די דערגרייכונגען פון ציוניזם. די אלגעמיינע ציוניסטען פיהרען אויך א ברייטע שול-אקציע אין א רייה פראנצויזישע פראווינץ-שטעט.

גרויסער אויפשטאנד אין סיריען 65 דערהרג'עטע און עטליכע הונדערט פערוואונדעטע

אויך אין אלעפא האט די פאליציי בענוצט געווען ביים פונדערשטיבען דעם המון, 12 אראבער זענען אומגעקומען, עטליכע צעהנדליג פערוואונדעט.

פאריז, 29 (ספ. טעל.) דער אויפשטאנד אין סיריען פערברייטערט זיך מיט יעדען טאג. אין קאלאניען-מיניסטעריום האט מען מורא, אז די בע-ווענונג קען ארומנעהמען דאס גאנצע לאנד, נעכ-טען האבען אין דמשק דעמאנסטרירט 60 טויזענד אראבער. בעת דעם צוזאמענשטוס מיט דער פא-ליציי זענען געטאלען 65 פערזאן און עטליכע הונדערט זענען שווער פערוואונדעט געווארען.

ענגלאנד האט אויסגעמיטען די גאלדענע בלעטער פון תנ"ך, וי האט אונטערנעמונגען די הערצער פון 15 מיליאן יודען.

ווארשא, 29 (טעלעפאניש) ס'געהען ארום קלאנגען, אז זשאבאטינסקי וועט אפהאלטען א קאנ-סערענץ מיט'ן פרעמיער-סלאוועק און מעגליך מיט'ן מארישאל פילדסדסקי. אויף וויפיל די קלאנגען שט-מען מיט דער ווירקליכקייט איז נאך נישט בעקאנט, יעדענפאלס מאכען די רעוויזיאניסטישע פיהרער וועגען דעם בעמיהונגען.

די קאנפערענץ פון די רעוויזיאניסטען

ארויסטרעטען פון דער ציוניסטישער ארגאניזאציע, צי נישט? ווארשא, 29 (טעלעפאניש). היינט איז

אויסצייכנונג פון דער פויבסט-ליכער אקאדעמיע

פאריז, א יודישען געלעהרמען רויס. (יט"א) אויף דער פייערליכער זענונג פון דער פויבסטליכער וויסענשאפטליכער אקאדעמיע - אקא-דעליא פאנטאסטיא דעל סצענעזי-פיו געלעזען גע-ווארען דער בעריכט וועגען דער אקאדעמיע פון דער היינטיגער פרעזי עפון דער אקאדעמיע דעם יודישען פראפעסאר פון דער אוניווערסיטעט אין פא-ריז, פראג, ענריקעס פאר, זיין אויסגעצייכענט ווערק איבער די "מענדעלסעאריען". דער פויבסט פיהט דער פרעזי האט פערזענ-ליך אויבערגעגעבען דעם פראג. ענריקעס דעם אויס-צייכנונגס-דיפלאם און דעם פרייז פון דער וואטיקאן-בישעף "אקאדעמיע געל סיענס", און האט דערפרי ווארען א קהיצער רעדע געריהמט די וויסענשאפטליכע פערדינסטען פון דעם נאך יוגען יודישען געלעהרמען.

אמעריקא וועט אנטיילנעהמען אין דער קאנפערענץ וועגען די דייטשע מלחמה-ענטשעדיגונגען

אמעריקע, און וועלען זיך אשטלען אויף דער בע-ציהונג צו דייטשלאנד. לאנדאן, 29 (ספ. טעל.) די קאנפערענץ וועגען די דייטשע ענטשעדיגונגען וועט פארקומען וואהרשינגטאן דעם 20 יאנואר. דאס ארט פון דער קאנפערענץ איז נאך נישט בעשטימט געווארען. ניו-יארק, 29 (ספ. טעל.) דער פרע-זידענט הובער האט נעכטען אפגעהאלטען א פער-טרויליכע קאנפערענץ מיט'ן אויסערן-מיניסטער סטימסאן וועגען דער קאנפערענץ מכה די דייטשע ענטשעדיגונגען-אפזאחלען.

ווי ס'ווערט מיטגעטיילט האט אמעריקא בע-שלאסען אנטטיילצונעהמען אין דער קאנפערענץ, אויב די אמעריקאנער אינשערעסען וועלען דאס פערלאנגען. סענאטאר באראה איז ארויסגעטרעטען אויף א'נ'עפענטליכער פערואמלונג, אין וועלכער ער האט זיך ארויסגעזאגט געגען אמעריקאס אנטטייל אין דער קאנפערענץ. פערלאנגענדיג אינגאנצען צו שטרייכען די מלחמה ענטשעדיגונגען.

היינהענדלער!

שנעלער אויסקויף פון פאטענטען, פער-קלענערן פאטענטען צו פלעדיגט אמבעסטן

פירא, יוסטיק, אלט-שטאט 11

מיר שרייבען אלערליי סקארבוס און ביטעס, דאנהואגונג.

אין דאנק די אינהאבערס פון דער בעקאנטער יוריסטען-פירא "יוסטיק", אלט-שטאט 11 פאר'ן פינגטליכען פערקלענערען מין פאטענס פון 3-טער אויף 4-טער קאסענאריע. פנהם ביאלקאוויטש וואלבערסקא 31.

אונזער טיפס צו מיטגעפיהל דער פיימליע ראזענבערג צוליב'ן טויט פון זייער אונפערגעסליכן מאן און פאטער פייניע אברהם שיפער און קינדער

Dr. A. MINC med. A. MINC אויגען-קראנקהייטען זאוואדוקא 9, טעל. 245-98 זעהמט אן פון 1-2 נאכט, און פון 7-8 אוענד.

מול-טוב האריצונג מול-טוב שיסט דעם חבר הערש אוניקאווסקי צו זיין חתונה מיט 671 מאניע שווארצבערג דאט און עקזקוטיווע פון דער לאדער ארג. פון דער יודישער פאלקס-פארטיי

בלוטיגע קאמפען אין אינדיע

נאכ'ן צוריקקומען פון גאנדה'ן

אויפשטאנד אויף די פיליפינען-אינזלען

איז צוגעגרייט געווארען דורך יאפאנער
 לאַנדאָן, 29. (ספ. טעל.) אויף דער אינזלען
 לוחן, דעם גרעסטען פון דער גרופע פיליפינען
 אינזלען אין אויסגעברעכען אַנאָיפּשטאַנד. די רע-
 וואָלוציאָגעריען וועלכע האָבען מאַרשירט געוועהר,
 האָבען אָנגעהויבען מאַרשירען אויף דער הויפט-
 שטאָט מאַנילאָ.
 דער אויסברוך פון אויפשטאנד האָט איבערצושט
 די אַמעריקאַנישע מאַכט. די סיטואַציע איז אַבער
 בעהערישט געוואָרען.
 די מאַכט האָט נעכטען אַדמיניסטראַטירט אַ רייה
 אַרעסטען, און אויף געבוי וועגן אַרעסטירט געווען
 דען 900 מאַן, ס'איז אויף ענטדעקט געוואָרען אַ גע-
 וועהר-לאַגער.
 ווי מען שמועסט איז דער אויפשטאנד אויף די
 פיליפינען אינזלען אַרױסגעווען געוואָרען דורך
 יאַפּאַן, וועלכער האָט צוגעשטעלט געוועהר.

א „רויטער“ גענעראל הויבט אן מלחמה אין כינע

מ'איז אין אַ צאָהל פון צעהן טויזנט זעלנער האָבען
 נעכטען פערנומען די שטאָט ניו-טשאַנג אין ראיאָן
 פון טשינג-טשאַנג. די כינעזער האָבען געצוואַנגען
 די יאַפּאַנער צו פערלאָוען דאָס אָרט און זיי רוקען
 זיך אויף טשאַנג-טשאַנג-שאַנג.
 די יאַפּאַנישע מאַכט אין מאַנדזשוריען האָט
 קאָנסקירט אַלע געלד-אַפּאַטען וואָס געפינען זיך
 אין די כינעזישע באַנקען.
 דער יאַפּאַנישער קייזער האָט מסכים געווען
 צווישנשיקען 4 נייע פּאַרפּאָסען קיין מאַנדזשוריען.
 לאַנדאָן, 29. (ספ. טעל.) די כינעזישע אַר-
 מיי און גענעראל קיין גענעראל קאָמאָנדען אין דער פּראָ-
 ווינץ קוואַנטון, וואָס האָט רויטע מיליטער אונטער
 דער אָנפיהרונג פון פּרעמיער-מאַניסט בעהערשט
 60 קרייזען. 9 רעגולערע פּולקען, וועלכע זענען
 צווישנשיקט געוואָרען דורך דער צענטראַלער רע-
 גירונג, האָבען זיך געלאָזט איבעררעדען און איבער-
 געלאָבען אַהן קאַמף אויף דער זייט פון פּרעמיער-
 וועלכער בעזיצט גרויסע קאַפיטאַלען. פּרעמיער-מאַניסט
 אָנהויבען אונטער-האַנדלונגען מיט דער צענ-
 טראַל-רעגירונג.
 לאַנדאָן, 29. (ספ. טעל.) די כינעזישע אַר-

מאנדזשוריען אין שטאכעל-דראַט

אויסלענדער, וועלכע קומען אן קיין מאנדזשוריען ווערען גענוי רעוידירט דורך די יאפאנער
 ווארשא, 29. (טעלעפאניש) די ווארשאווער
 אַווענד-פרעסע שרייבט, אַז א ווארשאווער דײַ-
 רייכמאַן (א יוד) איז איצט בעשטימט געוואָרען

אויסלענדער, וועלכע קומען אן קיין מאנדזשוריען ווערען גענוי רעוידירט דורך די יאפאנער

„נאדור“ איז דער „פרידענס-הוטע“

קאטאויז, 29. (פאסט) דאָס קרייזגע-
 ריכט אין קאטאויז האָט צושטעלט א נעריכטס-
 אויפריכט „נאדור“ דער גראַדירעווער אונטערזעה-
 מונג „פרידענס-הוטע“.
 אלס געריכטס-אויפזעהער זענען בעשטימט
 געוואָרען אדוו. קריכעווסקי און דער כּוחר קיסט-
 לאַנדער.

אינטערנאַציאָנאַל האקעי-מעש

אטאווא (קאנאדע) — פיליזע 0:1
 קאטאויז, 29. (טעלעפאניש) דער רעוואנש
 מעש צווישען דער וועלט-מאנשאפס „אטאווא“
 מיט דער פיליזשער רעפרעזענטאנץ האָט זיך פער-
 ענדיגט מיט א געווינס 8:0 די קאנאדער אין דער
 פערקלעניש 0:1.
 דאָס איינציגע טויזער איז געפאלען אין דער
 לעצטער, טערציאַל. דער דאָזיגער רעוואנש קען
 גערעכענען ווערען אלס ערפאָלג פון דער פיליזשער
 רעפרעזענטאנץ.

אלס אינספקטאר פון דער כינעזישער ארמעע איז בעשטימט געוואָרען אונארשעווער יודישער דאָקטאָר רייכמאַן

ווארשא, 29. (טעלעפאניש) די ווארשאווער
 אַווענד-פרעסע שרייבט, אַז א ווארשאווער דײַ-
 רייכמאַן (א יוד) איז איצט בעשטימט געוואָרען
 אלס אינספקטאר פון דער כינעזישער ארמעע.
 דער דײַר רייכמאַן, ווענען וועלכען ס'ווערט
 געברענגט די דאָזיגע סענסאַציאָנעלע דעפעשע איז

טשיטשעריז ארעסטירט געווארען אלס שלעפער אין א שכור'ן צוישטאנד סענסאציאנעלע ידיעה פון דער פראנצויזישער און דייטשער פרעסע

דין אין אייגעם פון די מאסקווער הינטער-גאסען
 אין א שכורן צושטאנד.
 פון אפיציעלע קרייזען האָט מען געפרובט
 אַפצולייקענען די ידיעה, ווייל דאָס ארעסטירען

פארברייטונגען צום רבנים צוזאמענפארהר אין פיליזע

ווארשא, 29. (טעלעפאניש) פון אונזער
 קארעספאנדענט) היינט איז, אינסערדן פאָרויף פון
 פאבאניצער רב, פאָרנעקומען א בעוואונג פון א
 גאנצע רייה רבנים וועגן אונזערען דעם רבנים-
 צוזאמענפאָרן אין פיליזע.

6 הינדער פערשיט געווארען דורך א בארג

רויז, 29. (ספ. טעל.) אין פאסיליפא, הינטער
 געפאל איז פאָרגעקומען אַ שרעקליכער פאָרפאל,
 א בארג האָט פערשיט 6 קינדער, וועלכע האָבען
 זיך אונטער איהם געשפילט, ס'זענען ארויסגענומען
 געוואָרען 3 טויטע קינדער.
 שרעקליכע אויטא-האַטאַסטראַפּע
 מיט 4 מענשליכע סרפנות
 קאטאויז, 29. (ספ. טעל.) אין דאָרף ניי-
 מארק אין איבערשליזען איז נעכטען פאָרגעקומען
 א שרעקליכע אויטא-האַטאַסטראַפּע. בעת'ן שוועלען
 פאָהרען איז אַנאָיטאָ אַפּענעפאלען פון א טימע-
 טערדיגען באַרג, אלע 4 פאסאזירען, צווישען זיי
 2 פויזן זענען דער'הרגעט געוואָרען.

די רייה פון מוסארינים ברודער ארנאלדא

מאשיז-מצות

ווערט געבאקען אלע טאָג לויטע אין דיגע,
 ווי אויך מצה-מעחל, אייער-פערפעל
 אין סוכאָרמעס לויט קערלסאָדער סיסטעם
 מיר עמפּהעלען צו יעדער צייט אונזערע נויטיגע
 קאנטע אין פרישע געבעסקעז פון אונזער
 איבעראַל-בעוואונטער צופיהערניע
 נ. וויינבערג
 38 פיעטריהאווער 38
 143-82 טעל. 38
 די פייזען זענען בעדייטענדיג רעדאָזירט.

פערטיידיגער פון מאסטעק אין טשאקאש האבען נעכטען גערעדט אויפ'ן בריסקער פראצעס

וואָרשאָ, 29. (טעלעפאָניש פון אונזער קאָר-
רעספּאָנדענט.) דער היינטיגער טאָג אין „בריסקער“
פּראָצעס האָט זיך אָנגעהויבן מיט דער רעדע פון
אַוואָקאַט באַרטישקאווסקי, דעם פּערטיידיגער פון
דעם מאַסטעק.
אין טרעט צו אַז דער פּערטיידיגונג - האָט
אַנגעהויבן דער אַוואָקאַט - מיט אַ געפיהל פון
אַ געוויסער זשענירונג. אויף דער בעשולדיגונגס-
באַנק ווען בעקאַנטע פּאַרלאַמענטאַריסטען, סיי צו
לענגערע היינטיגע פּערטיידיגער פון די רעכט פון מענטש
און בירגער. וועלכע האָבען נאָך אונטער דער בייטש
פון דער קנעכטשאַפט, געפיהרט בעריהמעט פּערטיי-
דיגונגען, ווען מ'האָט דאָ אויפ'ן זאַל געזעט ווע-
גען זייער אַרבייט און אַפּערוויליגקייט, האָבן אין
געפיהלט אַז די דאָזיגע ווערטער פּרעסען זיך טיף
אַריין אין די בלעטלעך פון דער בעשולדיגונג
און פּערטיידיגונג זיי.
אַבער די בעשולדיגונג שווייגט, פון דער
צווייטער זייט פּרעסע זיך דער דאָזיגער געשע-
פון שווייגען אַריין אין דער לופט, אַלס אַנפּלעג
אַז מ'האָט אַינגעשעלעפט מענטשן דערפאַר,
**ווייל זיי האָבען פּערטיידיגט
די גערעכטיקייט**

וואָל אינגאנצן גישט זיין, וואָס פאַר אַ שרעקליכע
טראַגעדיעס ענטהאַלטען די דאָזיגע ווערטער. דערצו
זענען געווען די יאָהרען פון ליידען, אַזוי פיל אומגע-
קומענע מענטשן אויף די סטאַקעס פון ציטאָדעל,
דערצו, אַז מען זאָל היינט זאָגען אַז ס'איז בעסער
אין פּוילען דער שטעקען אידער די קאַנסטיטוציע.
דער אַוואָקאַט רעדט היינטער וועגען דעם אונטער-
שיד פון איטאַליען צו פּוילען.
ס'איז ענטשטאַנען אַ פּריי און געזעצונג
פּוילען. אַבער מ'הערט דאָרט אַזאָ קלינגען פון די
קייטען. ס'איז נישטאָ קיין פּרייהייט פון וואָרט.

נישטאָ קיין פּרייהייט פון די בירגער

אונזער אויפגאַבע, הערען ריכטער, איז צו פּראָדו-
טירען געוואַלטיגקייטען.
נאָך דער הספּקה האָט גערעדט דער פּערטיידי-
גער פון שטאַלקאַשין אַוואָקאַט לענגער, וועלכער
האָט געזאָגט: דער פּראָקאָראָר וויל נישט, אַז דער
דאָזיגער פּראָצעס זאָל ווערען אַ היסטאָרישער, אפ-
שד דערפאַר, ווייל ער וויל נישט אַנערקענען די
דאָזיגע מענטשן, וועלכע זענען אויף דער ברייט-
דיגונגס-באַנק פאַר היסטאָרישע. אַבער גישט רעדענ
זיג וועגען די בעשולדיגטע, איז דער פּראָצעס דאָך אַ
היסטאָרישער.
אין האָבן געהערט אַ פעסטשטעלונג, אַז דאָס
פּוילישע פּאַלק איז אַ פּאַלק פון אידן אַזעלע און דער
סיים אַ סיים פון ליידעקעס. ס'האָט זיך דאָך גע-
מוזט געפונען ווער, וועלכער ס'זאָל ענטפּרען אויף

דער אינער-מיניסטער, וועלכער האָט געשאַפן די סיי-מערהייט

דער יוסטיץ-מיניסטער וועלכער איז געווען דעם 9
סעפטעמבער דער שפּך פון דער ריכטונג פון ווע-
מענס פּעריאָדן מ'פיהלט דאָס פּרעסען פון ביינער,
וואָלט דאָס נישט געווען לטובת דער בעשולדיגונג,
אין וואָס בעשטענען די טעטיגקייט פון די בעשולדיג-
טע? זיי האָבען געלערנט, בעוואוסטזיג געמאַכט די
געזעלשאַפט דערצו, וואָס ס'מוזט זיך אין פּוילען.
דאָס האָבען זיי געמעגט טון. דאָ זענען פּערהאָן אַ
רייזע ערנסטע מיטפּרעסע-דריטשען, אויב מיר ווע-

2 גרויסע שיה-האמטאמטראפנים מיט פיל אומגעקומענע פאסאזשירען

שניטען געוואָרען אויף דער העלפט, 8 פּערזאָן זע-
נען דערטרונקען געוואָרען.
העלסינגפּאָרס, 29. (פּאַסט) מיט'ן פינ-
לעדישען דאַמפּער „אַיזאָן“ וועלכער איז געגאַנגען
קיין העלסינגפּאָרס, איז געשעווען אַ קאַטאַסטראָפּ.
אַ טייל פון דער מאַשעאַפּט איז געראַטעוועט געוואָרען
דורך אַנצאָנדער שיה, 9 מאַטראָנען מיט'ן קאַפיטאַן
האַבען זיך גע-אַטעוועט אין אַ שיפּעל, וועלכעס איז
פּרע-פּאַלע געוואָרען. זייער גורל איז נישט בעקאַנט.

לאַנדאָן, 29. (ספּ.) אויף דער טעמזע
איז פּאַרדעקמאַן אַ צוואַנציגסטע צווישען דעם
דאַמפּער „אַמערקאַן טרעווער“ מיט דער ענגלישער
שיף „ראַיאָליסט“, די ענגלישע שיף איז אַדורכגע-
העלסינגפּאָרס, 29. (פּאַסט) מיט'ן פינ-
לעדישען דאַמפּער „אַיזאָן“ וועלכער איז געגאַנגען
קיין העלסינגפּאָרס, איז געשעווען אַ קאַטאַסטראָפּ.
אַ טייל פון דער מאַשעאַפּט איז געראַטעוועט געוואָרען
דורך אַנצאָנדער שיה, 9 מאַטראָנען מיט'ן קאַפיטאַן
האַבען זיך גע-אַטעוועט אין אַ שיפּעל, וועלכעס איז
פּרע-פּאַלע געוואָרען. זייער גורל איז נישט בעקאַנט.

געענדיגט די סעסיע פון „ווציקה“
49 מיליאָר רובל געזעלשאַפּטליכע הכנסה איז סאו. רוסלאַנד
מאָסקווא, 29 (פּאַסט) נעכטען זענען פּער-
ענדיגט געוואָרען די בעראַטונגען פון דער צוויי-
טער סעסיע פון צענטראַלען אויספירונגס-קאָמיטעט
פון סאָויעטישע פּערזאָנל. דער פּאַרטיזשער פּאַנס-
ראַוסקי שלייענדיג די סעסיע האָט בעשטאַנען אַז
דאָס יאָר 1932 דאָף געבען איבער 49 מיליאָר
רובל געזעלשאַפּטליכע הכנסות, פון וועלכע 90
פּראָצענט באַטרעפּען הכנסות פון די סאָציאַליזירטע

אויסערגעווענהליכע האנטראל- קאמיסיע פון ארבייטסלאזן-פאנד

וועט נאך ניי-יאָהר קומען קיין לאַדו
וואַרשאָ, 29 (וויס) נאָך ניי-יאָהר וועט
קיין לאַדו קומען אַן אויסערגעווענהליכע קאָנטראָל-
קאָמיסיע פון אַרבייטסלאָזען-פּאַנד, כדי צו קאָנט-
ראַלירען, צי ס'ווערן נישט געמאַכט קיין מיסברויכן
פון נישט-בערעכטיגטע צו בעקומען אונטערשטי-
צווייען.
**מיכאל לאַנדוי איז שוין אריין
אין רומענישע פאַרלאַמענט**

העצע פון דער וויטנער פרעסע גענוי די ראטשילד'ס

די נאַציאָנאַל-סאָציאַליסטישע פרעסע וואַרפט
פאַר דער רעזולטאָט אַז זי האָט „פּעריקויפט עסט-
רייך די ראַטשילד'ס“, און פּערבינדט דאָס מיט אַ גע-
וואַלדיגען העצע געזען „היינטיגע קאַפיטאַל“, שריי-
בענדיג, אַז דער פּאַרלאַמענט איז איצט פּאַרקענע-
טעט ביי די ראַטשילד'ס. דער פּאַרלאַמענט איז שוין
געזען נישט קיין סובערענע מאַכט.
אויך די אַרבייטער-פּרעסע איראָניזירט אַז די
רעזולטאָט האָט אונטערגעאַרבעט די מלוכה-פּאַליטיק
ראַטשילדס וואָנשען און שפּאַט אַפּ פון דער קריסט
ליך סאָציאַלע פּאַרטיי, וועלכע זי רופט אַן „ראַט-
שילד-סאָציאַלע פּאַרטיי“.

אין פוילען איז נישט פּערהאָן קיין דיהטאטור

ווייל ס'זענען פּערהאָן דעמאָקראַטישע איינריכטונגען,
און ס'איז נישט פּערהאָן די פּערזאָן פון דיקטאַטור,
אויך אין די ערשטע צייטען פון מוסאָליניס מאַכט
האַבען עקזיסטירט אַלע דעמאָקראַטישע איינריכטונג-
גען, זי קען עקזיסטירען נעבען זיי. ס'האָנדעלט זיך
נאָך וועגען דער פּערזאָן, ווען אין שפּאַניען איז גע-
ווען פּרימאַ-דעריוועראַ האָט די רעזולטאָט אַרזיסגע-
בעטע פּערזאָנלעכען אין דער פּאַרס פון דערקעטען.
אוסאַליען פּיהרט די דיקטאַטור. דער פּאַשי-
טענדראַט און איהר פּאַרשטעהער איז מוסאָליני. קיין
פּערזאָנלעכע פּאַרטיי איז אין פּוילען נישטאָ. די
איינריכטונגען עקזיסטירען נישט ביי אונז אָדער זיי
זענען שטאַרק בעגרעניצט.
אויב אונזער אידעאַל זאָל זיין דער פּאַשיזם,
אָדער רויז, וואָלט אַפּשער בעסער געווען - ווי
אין עדות האָט דאָ געזאָגט, אַז דאָס דאָזיגע פּוילען

מיכאל לאַנדוי איז שוין אריין אין רומענישע פאַרלאַמענט

בוקאַרעשט (יס"א) אין דער לעצטער
זיצונג פון רומענישען פּאַרלאַמענט האָט זיך שוין
געטייליגט דער בעקאַנטער יודישער פּיל-טויער אין
ביסאָראַביען און רעדצאָר פון דער קישינעווער
אונזער צייט-מיכאל לאַנדוי, אַלס נאָכפּאַלענער
פון דער טעאַדאָר מישער, וועלכער האָט רעזיגניר-
ט פון זיין מאַנדאַט.

פּעלץ-וואַרען-לאַגער "KAMCZATKA"
לאַדו, 19 פּיעטריקאווער 19, טעל. 224-66 און 162-23
זענען דעם רייכסטן אויסוואהל פעלץ-וואַרען צו ערמעסיגטע פּרייזען
פּעמערסונג: בירושנער- און שניידער-ווערקשטעל אויפ'ן ארט.

היינט פרעכטיגע פרעמיערע!
דער פּרעהליכער פּאַרטישניק
מאָזיק און טעקסט פון די לידלעך פון Oskar Strauss אויסער'ן פּראָגראַם: קלאַנג-ציגאַבע און לאַנד-אַקטואַליטעטן. אַנאָיב 4.30 נאַכט, שבת און זונטאָג-1 בייטאָג.
מאָזיק און טעקסט פון די לידלעך פון Oskar Strauss אויסער'ן פּראָגראַם: קלאַנג-ציגאַבע און לאַנד-אַקטואַליטעטן. אַנאָיב 4.30 נאַכט, שבת און זונטאָג-1 בייטאָג.

היינט גרויסע פרעמיערע!!!
פּרעכטיג מיסערזעערק פון היינטיגער פּראָדוקציע
רעזשי: RENE CLAIR
שפּער פון פּילם „אונטער די דעכער פון פּאַרזי א.ג.
אין די הויפּטראָלן: ANNABELLA, RENE LEPETRITZ, LUIS ALBERT
פּרעכטיגע פּרעמיערע!
פּרעכטיג מיסערזעערק פון היינטיגער פּראָדוקציע
רעזשי: RENE CLAIR
שפּער פון פּילם „אונטער די דעכער פון פּאַרזי א.ג.
אין די הויפּטראָלן: ANNABELLA, RENE LEPETRITZ, LUIS ALBERT

קלאַנג-קינא-טעאַטער
APOLLO
אַנאָיב 4 נאַכמיטאָג, שבת און זונטאָג-12 און זינגער בייטאָג

„נייער פארקסלאט“

אכוואליע פון משיגענות

האט ארומגעכאפט די גאנצע וועלט

צו אזא אויספיהר הומט בעניטא מוסאליני

רשעות

פון ריינסטער פראבע

בעת מ'שלאגט אונז, מ'מאכט איבער אונז פאך גראמקען, זענען מיר שטאלקן, ווייל מיר זענען דאך דאמאלס גערעכט, הונדערט פראצענט גערעכט; לשעת אבער מיר שטעלען זיך ענטקעגען און דערלאנגען צוריק, הייבט זיך אן אונזער ענוואוסטויין צו וועקלען, ווייל דער ווייס, אפער האבען מיר אביסל איבערגעכאפט די מאס און זענען שוין נישט אינגאנצען גערעכט? אלעמאלס קען דאך שוין דער גרויסער צד מאכען אנאגוטעל, אז ער איז איר גערעכט?!

מיר זענען אפאלק, וואס האט שוין איבער צוויי טויזענט יאהר קיינעם קיין אומרעכט נישט געטון. אודאי פערמאגען מיר איינצעלנע גנבים, שווינדלערס און אפערסיען, וואס רעכענען זיך אין זייערע מעשים קנאפֿוואס מיט די פרינציפען פון גערעכטיגקייט. אבער דער פאלק, אלס אפולכער, האט קיין אנדערען פאלק נישט בענוהלט, נישט גערדיקט קיין געשטיקט, נישט געמאכט קיין אינקוויזיציעס, קיין פארגאמען, נישט גענוואונגען צו „שמד“.

אמאל, בעת מיר זענען געווען איר אונזער ערד, זענען מיר, האלב ווילדע, קוים צווייגונקראר כענע אין די וויקעלעך, פון דער פרימיטיווער קולטור, קיין גרויסע צדיקים נישט געווען. ענטקעגען אונזערע שנים האבען מיר איר דאמאלס געמענט שטאלצירען מיט אונזער הומאניזם, אבער פון ווער סאלען מ'נודערהייטסראקאטא האבען מיר נישט בענוואוסט.

דאס איז געווען סעריאזען. אבער זינט מיר זענען ארום אין גלות, זענען מיר געווארען א פאלק א צדיק, וואס מען באמת דינען פאר א מוסטער — לאזר גוים. האבען מיר זיך טאקע אויסגעארבייט א מאראל, א מוסר-היהדות וואס איז בערגינדעט איר גאלע אידעאלע גערעכטיגקייט. מיר ווייטען נישט פון קיין שום אנדער רעכט, ווי נאך די רעכט פון גערעכטיגקייט. דער גרעסטער פאשט אין פנים פאר אונז איז, מ'זאל אונז איסוראפען, אז מיר, ווי א פאלק, שטרעבען צו זאבען, וואס זענען נישט אין איינפאלגען מיט דער גערעכטיגקייט.

דעריבער האבען מיר זיך צוויי שטארק דערשראקען אגינד פארן פראיעקט, וואס די ענדערקע טראגען צייטן אין סיים מוח א פראצענט-נארמע אין די הויכשולען. סטייטש, די אנטשטעמיטען, געהען דאך אין גאנצן סך יושר! זיי טעהן: יהדען אין פוילען בעטרעפען סך הכל 10-11 פראצענט, און אין די הויכשולען בעטרעפט זייער צאהל גאר צו 30 פראצענט. וואו איז דער יושר?

האבען מיר זיך דערשראקען און מיר זוכען סעריאזען צו פונדען אבער דעם, אז קיין גרעסער שווינדלעל, ווי די דאזיגע כלומרשט גערעכטע ענדערקישע טעהן, איז גאר נישטא.

קודם כל, אויב יודען האבען פערנומען דעם אויבערזען אין די אקארדעמעס, האבען זיי בלויז מיט זייער שמרלימוה געהאלפן אויסהאלטען די הויכשולען אין פוילען; אז זיי זאלען צווייטשוטויען עמיצען פון די קריסטען, האבען מיר זיך איצט נישט טעהן. און וואס ווערט פון זיי נאכער, ווי זיי הייערן אויף צוהאלטען שמרלימוה? וואו זענען די סך יודישע ריכטערס און פראקארארען און קלער-גערע ריכטערס און פראקארארען און קלער-אויף מלוכה-אמעטען, די יודישע פראפעסארען אין מיטל-און הויכשולען? נישטא. מיר פערמאגען אין פוילען אפארמעע פון יודישער דיפלאמאטישער אינספליגענץ, וואס איז פערזאנלעך געווארען כמעט אין אלע פראבלעט-פראבלעט-אריינען. מיר וואלטען דאך גליק-לעך געווען, ווען די יודישע אקאדעמיע וואלטען אגעשטעלט געווארען מיט דער מלוכה אין דער צאהל פון אונזער פראצענט-פערזענלעכע צו דער בעפעל-קערעגא אין לאנד!

וואס וועט מאכט מען אפאגוטעל ווענען לער-נען, בעת מ'זייט דאך גאנץ גוט, אז לא המדוש צדיק, אלא המעשה, סאגעהט דאך נישט ווענען לעבען די וויסענשאפטען, גאר ווענען אויטיליזירען זיי שפעטער, און דא ווערען דאך יהדען אינגאנצען פאיקאטיים!

און שבת איז האלבע גערעכטיגקייט דער גרע-סטער אומרעכט, וואס מ'קען זיך גאר פארשטעלען. ווען ס'איז פעהראן בלויז אין ברויטעל פאר צווייען, פארדערט דער יושר, מ'זאל דעם ברויטעל גערעכטליען גלייך צווישען בייידען. אבער אז מ'גיס איינעם א האלבען, ווייל ער קען שוין מערה נישט אויפעטען, און דעם אנדערען גיס מען גארנישט — איז עס דאך בלויז א פארזיך אויף יושר! אז ס'זענען פעהראן הונדערטגע און אנאירט, איז א יושר, די ריכטע זאלען אפטיילען פון זייערס און זעטיגען די הונדערטגע. אבער די צדק-גבאים קלויבען צונויף זיי די ריכטע פון זאלען און געלד זאלען צו זיך אין קעשענע, איז עס א האלבער יושר, וואס בעטייט דער שרעקליכסטער פערברעך!

ס'זענען דאך ווענען דעם, אז מלוכה זאל יושרדיג פערטיילען פרינסדעמעליקייטען צווישען אלע בירגערס צונויף. שוין דער פונדאמנט-טיילען די בירגערס לויט באציעס אינעם דאזיגען פויט איז א הויכער אומרעכט, און בודקין למזלות — האט נאך דער תלמוד פאר צוויי טויזענט יאהר פערשטאנען. אבער אויב אפילו יא, דאך דאך די גערעכטיגקייט זיין א גאנצע דארף מיר די יהדען איינטיילען 10-11 פראצענט אין אלע פרינסדעמע-ליקייטען פון לאנד, אין ערד, אין ארבייט — אין אלץ.

נישט בלויז אין די אקארדעמעס איז פעהראן א יודישער איבערפאלוס: אין די קרעמלעך און אויף די בירשעס איז אונזער איבערצאהל גאר א סך גרע

אין אייניגע גרויסע איראפעאישע בלעטער איז פערעפנטליכ גע'ארטיקעל פון איטאליענישען דיקטאטאר מוסאליני אונטער דעם כאראקטעריסטישען נאמען „א כוואליע פון משיגענות האט ארומגעכאפט די גאנצע וועלט“. מיר ברענגען פון דעם ארטיקעל די שטעלען, וואו דער מחבר רעדט ארום די פראגע וועגען די צאל-מיוערען, וויך וועלכע אלע כמעט מלוכות פרובען רעסעווען זייער ווירשאפט.

דאס איסבאיען פון הויכע צאל-מיוערען שרייבט מוסאליני, העט נישט געלעזט דאס פראגע-לעם פון האנדערע, און אס זענען מיר איצט ערות פון סרויעניגען בילד, ווי פעלקער, וואס זענען ארומגערינגעלט דורך די העכסטע צאל-מיוערע, מאכען דורך די שווערסטע דערפערעס. וואס איז דער רעזולטאט פון די אלע מיטלען? דער האנדערע קען נישט ריהרען פון ארט דער פראגרעס איז אומגעגלייך און דאס דערפאר, ווייל יעדער אונזער-נעהמער איז אויסגעוועהנדיך פארויכטיג און ווי זיך נישט אנגאוסירען אין קיין שום אפערצאיעס אויף א ווייטערען דיסטאנץ. דערפון נעהמט זיך

די ווייט-פערשרייטע סענאנציע אין האנדערעל. אפילו פוגלענד, אט דער רעפערענץ באסטירען פון פרייען האנדערעל, רינגעלט זיך ארום מיט צאל-מיוערען. נאך ענגלאנד וועלען געהן אנדערע פעלקער, אדער ווייל זיי וועלען זיין געוואוינען, אדער ווייל זיי וועלען פרובען נאכמאכען ענגלאנד. גרויסבריטאניען שטעהט פאר א ריזיגער צאהל ארבייטסלאזע און נישט קאנצענדיג געמינען קיין אויסוועג, האט זי אייננעהמט די שוין-צאלען און האט געווארפען אין די מאסען דעם לאזונג „קויף ענגלישע סחורות“. דער דאזיגער לאזונג נעמיט אפאלאגא אין אנדערע לענדער, אין פארגרייך שפילט זיך שוין אפ א קאמפאניע אונ-טער דעם לאזונג „קויף ענגלאנדישע סחורות“. אייניכען וועט מען איז דייטשלאנד צוטרעטען צו א קאמפאניע אונטערן לאזונג „קויף בלויז דייטשע סחורות“ און אין אסאליען „קויף בלויז איטאליענישע סחורות“. די לאזונגען וועלען ארומכאפען גאנץ איראפע.

די פערציגטע שטאטען זענען שוין לאנג בעקוועם הינטער די הויכע צאל-מיוערען, און דער

נייסט פון שוין פאר דער אמעריקאנער אינדוסטרי שטע זיך וינס. איצט זעהט מען שוין, אז די עני-לישע קאמפאניע ווערט נאכגעמאכט אין אינדיען און אין יאפאן, וואו מען פראפאגירט דאס קויפען היימישע סחורה און מען זוכט אפואק-מערק אין אויסלאנד.

וואס איז די פשוטה פון דעם אלעמען? די צאל-מיוערען רייסען אונז ארום די אפואק-מערק, וועלכע מיר האבען געוואלט מערהאלטען און זיי שטעלען אונז אין א גאנץ פערצווייפעלטער לאגע. די ארמע פון ארבייטסלאזע וואקסט פון סאג צו סאג. דער איבערליכער מארק איז נישט גענוג גרויס, מען זעהט דאס צום בעסטען אויפ'ן ביישפיל פון ענגלאנד, וועלכע מוז זוכען אנדערע מערק, מיר נישט דערשטיקט צו ווערען פון דער אייגענער פראדוקציע.

מוסאליני קומט צום אויספיהר, אז אויב עס וועט נישט קומען צו עפעס א פערשטענדיגונג אויפ'ן ווירטשאפטליכע נעביס, דאך געהען מיר מיט דער גאנצער פארע צו א פולשטענדיגער ווירטשאפטלי-כער פערניכטונג פון דער וועלט.

„צי דארף מען אין פוילען רעגירען מיט א באטעק?“

אינסטרעסאנטע בעטראכטונגען פון א סאנאציע-צייטונג

„צי דארף מען אין פוילען רעגירען דורך א באטעק“ אונטער דעם דאזיגען קאפ שרייבט זעהר אינסטרעסאנטען ארטיקל דער הויפט-פובליציסט פון קאקאווער סאנאציע קאנסער-וואטיווען, טשאס פראפ. ע. טרייכער. דער ארטי-קל איז ספעציעל אינטערעסאנט אין אייביגען קאנצענט, ווען אויף דעם פראצעס פון די בריט-קער ווערט פעהרט א פרייע פאליטישע דיס-קוסיע וועגען דעם, צי איז אין פוילען פארהאלן א דיקטאטור און אין וואסערע פארמען זי דריקט זיך אויס. פראפ. ע. טרייכער שרייבט:

וואס זאל מען טון, ווען דער באטעק — און איך האב די גאנצע צייט אין זין די פאליצייאישע רעפערעסיעס פון דער רעגירונג — איז די לייכט-סטע און פרימיטיוועס פארם פון רעגירען, און די עקאנאמיע פון דער מענשליכער פסיכיק, האט בעדינג צום אויסוואהל לייכטע און שווערע אופנים פון רעגירען. כאפט זיך שטענדיג פאר די לייכטע, דעמאלט ווען די אינטערעסען פון דער מלוכה הייסען דווקא אנווענדען די שווערע

אט דער לייכטער אופן פון רעגירען, וועל-כער שטילט מיט זיך דאך א נסיון פאר דער רע-גירונג, פונקט ווי מארפויס פאר א קראנקען, דע-מארגאליזירט די רעגירונג גאטא אפילו ווען זי האט בדעה אנווענדען דעם באטעק בלויז אין זעלטענע פאלען.

אפילו ווען דאס זאל נישט זיין דער הויפט-אינסטרומענט פון רעגירען, נאך בלויז אין אפ-מוער שטענדיג דעמארגאליזירען די מענשען, וועלכע האלטען דעם באטעק... א רעגירונג וועל-כע ווייס, אז זי קען פאר'ן אנאפאזיציאניסט, און וואס איז פאר איהר נישט געוואונגען, און קען דערשטיקען יעמווערע, מען זיין אפילו גערעכטע קריטיק מיט דער הילף פון פאליצייאישע און ברוטאלע מיטלען, אזא רעגירונג האט צופיל נסיונות, אז זי זאל נישט אויסווען אס דאס גע-וועהר דעמאלט, ווען זי נעמיט זיך אין א שווערע לאגע. אנטשטאט אויסצוהערען קריטיק ספעציעל אונזערעכע און אנטשטאט צו ענטפערען אויף דער

קריטיק אדער דורך אנאפולקערונג אדער דורך איהרע מעשים, וואס זאלען צווישן דעם גומען ווילען און דעם שכל פון דער רעגירונג, וועט זי אין גרעסטען טייל פאלען בעסער וועלען זיך געהמען צום באטעק. זי וועט דאך אנהויבען אויף אזא אופן דעקען איהרע פעהלערען און אפילו די מיסברויכען פון איהרע סארטעהער. און יעדע רעגירונג, מען זיין אפילו די בעסטע, בענעהט דאך אפולקערען. און אין יעדער רעג-ירונג געפינען זיך דאך נעבען אידעאישע מענשען אויך פון צייט צו צייט געצייט מענשען, וואס בענעהן מיסברויכען, נאך נאטיווע פארטיילייט, נאך ענט-וואסטען פון פאליטישע האלבענעטער און פיהרער. וואס זענען ארומגערינגעלט פון א לעגענדע, קאנען בלויבען, אז זייער רעגירונג בעשטעהט בלויז פון אידעאלע מענשען, וועלכע בענעהן קיינמאל נישט קיין שום פעהלער. אועלכע פאליטיקער און אועל-כע פיהרער האט די מענשהייט ביי איצט נאך נישט ארויסגעגעבן.

ענגלישער ריכטער פערארטיילט דאס געזעץ וואס לעגט ארויף א גרויסע שטראה פאר אבארט

אין ענגלאנד זענען לעצטענס געווען עטלי-כע סאלען, ווען ריכטער זענען אויסגעטרעטען נעגען געזעץ, וואס לעגט ארויף הארבע שטרעפן אויף פרויען פאר ארויכטהרען באגארטען. די טעג האבען די ענגלישע ריכטער אויסגעטרעטען עט-ליכע בעפרייאונגס-אורטיילען אין פראצעסען ווען אבארטען און די אורטיילען האבען אין גאנץ ענג-לאנד ארויסגעטרעטען א גרויסע סענסאציע.

איינער פון די ריכטער מאק קאררי, וועלכע געהערט צו די ריכטער, וואס האבען ארויסגעטרע-טען בעפרייאונגס-אורטיילען אין פראצעסען ווענען אבארטען, איז געשעלט געווארען פון גרויס פער-טער. וויל מען אונז טאקע פון דאָרט אויך ארויס-שטייען? — הייבן באקאנט. אבער דער דאזיגער ארויסשטויסען איז לחלוטין נישט יושרדיג, כל זמן מ'לאזט אונז נישט זיך ארויסשטויסען ערגעץ אן-דערש.

אפילו ווען מ'וואלט צוגעלאזען פרי די יודישע אקארדעמיע צו אלע מלוכהשע פאסטענס, וואלטען מיר אויך סוף כל סוף נישט געווען צוברידען, ווייל ס'וואלט זיך געשאפען צוואנציגערליכע אומגע-זונטע סטרוקטור פונעם יודישען קיבוץ אין פוילען. מיר פערלאנגען אמת, נישט פאלסיפירטע גע-רעכטיגקייט — דאס איז די פולע עקאנאמיש-פאר-ליטישע גלייכקייט אויף אלע געביטען פון לעבען. מיר מאכען אליין די גרעסטע אנטשטענדונגען, גע-זעלשאפטליכע און אינדיווידועלע, אריבערצופיהרען אונזער יונגען דור צו מלאכה. אבער אויך א פער-צאמט מען אונז די וועגען מיט כל המינים שטע-כעריגע דראפערען.

דעריבער איז עס מערה ווי קאמיש, וואס מיר האבען מורא פאר דער כלומרשטער „גערעכטיגקייט“ פון דער ענדערקישער טעהן. ס'איז נישט מערה ווי צאטעמיטישע רשעות פון ריינסטער פראבע.

דער נייער יודישער ארבייטער-קווארטאל איז חיפה

ירושלים. (יש"א) אין די ארבייטען ביים בויגען 180 ארבייטער-הייזער אויף דעם בא-דען פון ירושען נאציאנאל-פאנד ביים חיפה'ער איינגוס זענען שוין געמאכט געווארען גרויסע פארשטיצען. אין די ארבייטען זענען ביי אים אינוועסטירט געווארען 35,000 פונט. די הייזער, וועלכע ווערען געבויט נישט ווייט פון די באהן-ווארשטאטען, וועלען זיין זעהר צוגעפאסט צו די בערערפונקטען פון די יודישע באהן-ארבייטער.

די קלימאטישע און די היגייענישע בעדינגונגען זענען אויך דעם סעה אויסגעצייכענט. עס איז נישט קיין געפאהר פון מאלעריע און דאס טוינק-וואסער איז זעהר גוט. אלע וואויננען וועלען איך בעזארגט ווערען מיט פעקטרישע אינסטא-לאציעס. יעדעס הויז בעשטעהט פון 2 צימערען מיט א קיך און שוואס. איין דונקס ערד פאר יע-דען הויז ווערט בעסטענס אויף א גארטען.

דעצעמבער

זון-אויפגאנג 7.45 זון-אונטערגאנג 3.26

פון האנרעל-געריכט

דעם 22. דעצעמבער ד. י. האט דאָס געריכט בעשלאָסען צו געבען אַ גלייט-ברייף אַזוי אַז חודש די געפאַלענע דאַרפֿען זיך מעלדען צו הער פּאַליציי אין אַזאַרקאַו אַייבמאַל אין דער וואַך.

שלאָג, און נעמען האָט דאָס געריכט דעם פּאַר-שלאָג בעשטעטיגט. די געפאַלענע איז צוריקגע-געבען געוואָרען די סאָרטישע עהרע.

אין אַקטאָבער פ. י. האָט דאָס געריכט פּער-עמענטליכע אַנאַפּאָרלעשטש דער פּירמע ראָבין ברייטשטיין, דער טערמין פון מערעפּענטליכען דעם אַפּאָרלעשטש איז בעשטימט געוואָרען אויפֿן 19-טען אַקטאָבער 1929. אין מערץ 1931 האָט דאָס געריכט צוריקגעצויגען דעם טערמין אויפֿן 27-טען מערץ 1928.

דעם 11. דעצעמבער ד. י. האָט דאָס געריכט פּערעפענטליכט אַנאַפּאָרלעשטש דער פּירמע „שילא“ דעם 22. ד. ה. האָט דאָס געריכט נאַמינירט אַ סינדיק דעם אַדו. טשאַמאַנסקי.

אויף דער זעלבער זיצונג איז בעטראַכט גע-וואָרען די ביטע פון דער געפאַלענער פּירמע „אַבראַם“ און מאַיר גאַלדשטיין וועגען אַרױסגעבען אַ גלייט-ברייף. דער פּירמע איז אין נאַעמעבער ד. י. פּער-עמענטליכט געוואָרען אַנאַפּאָרלעשטש. דעם 4-טען דעצעמבער ד. י. האָט דאָס געריכט בעשלאָסען די געפאַלענע איינצונועמען אין תּפּיסה.

מיט אלעמפער צום פנים און צוריק מיט צוויי הוילען אין הארץ

האָט פּעסטגעשטעלט דעם טויט פּוּנ'ס אומבעקאַנטע, וועלכער הייסט סטאַניסלאַו קאַדפּיאַק. ראַדאָגאַשטשער פּאַליציי האָט תּיכף אַרעסטירט דעם מערדער, וועלכער וועט געשטעלט ווערן פּער אַ שטאַנד-געריכט.

געציער אַ לויט געטן מיט אַנאַלעקטריש לעמפל אין די אויגען אַרױן. דאָס האָט אַזוי דערצאָרענט סטאַלאַרעקין, אַז ער האָט אַרױסגעכאַפט פון טאַש אַ רעוואָלוער און מיט צוויי שאַסען אַוועקגעלייגט דעם „חוצפּה'ניק“ אַ טויטען אויפֿן אַרױט. דער אַרױסגערופענער פּאַנאַסאָויע - דאַקטאר

(2) בעכטען אין אַווענד אין מיט דעם אַלעק-סאַנדרער שאַסען, לעם דעם דאַרף קאַלי געפאַהרען דעם 40 יעהריגער אַדאַם סטאַלאַרעק אַ געוועלבער פון קאַלי. סטאַלאַרעק האָט זיך צוריקגעקעהרט פון אַ סענדיקע, ווענדיג שטאַק שיכור, און ווען ער איז שוין געווען באַהענגט פון קאַלי, האָט איהם

משנה-מקום - משנה... שלים-מזל ענדערונגען אין די לאדזער פינאנץ-אמטען

ווען אויפֿן שטח פון פינפטען פינאנץ אַמט, ביי דער מאַנישק-גאַס.

די ביו איצטיגע ערשטע פינאנץ-קאַסע (פון אַלעיע קאַשטשוקי 88) וועט אַנגעשלאָסען ווערן אין'ס ערשטען פינאנץ-אַמט. לעת עתה איז זי גע-ווען פינאנץ-אַמטען-און-קאַסע:

(2) ווי מיר דערוויסען זיך, וועלען פון 1 יאנואר 1932 פּאַרקומען ענדערונגען אין די לאַ-דזער פינאנץ-אַמטען-און-קאַסע:

זאל פילהארמאניע היינט, 9 א זייגער אוונט זינגט צום לעצטען מאל פאר'ן אפפאהרען נאך אויסלאנד משה קוסעוויצקי אבערסאנטאר פון דער ווארשאווער סינאגאגע. אין פראגראם: א רייה נייע יודישע פאלקס-לידער, אפערע-אַריעס, ווי אויף סינאגאגע-לידער. בילעטען פון 1 ביו 3 ולאַטעס צו בעקומען אין דער קאַסע פון פילהארמאניע.

זי האט האלליע געמאכט און דערנאך איז ער געגאנגען הארע מאכען, אזוי זיך אריין האלדיע געמאכט

וואָסער אַרױן. האָט די קאַזיסקאַ געוואָרט און געוואָרט, ביו זי איז אַוועק וועגען דעם ענין מעלדען אין דער פּאַליציי און דאָרט האָט זי אין דעם פּערפּרעכע-אַלבוּם דער-קענט איהר פּאַלשען דערליינער. מי'האָט דעם בחור אַרעסטירט, און נעכטען האָט ער פון געריכט בעקומען אַ פּוסק - אַ יאָהר צו זיצען.

האָט מאַדאַלינסקי עיקלערט דער קאַדינסקאַ, פּוּ אַזוי ווי ער איז אַוועקגעגאַנגען אַנאַנצער קנאַפּער דאָרט, וואו מען דאַרף, קאָן ער איהר דעם „וויאַק“ פּאַרץ קאַליע מאַכען אויך קאַליע מאַכען... ס'ברויך נאָך צו קאַשען אַ פּאַר גילדען. האָט איהם די קאַדינסקאַ געגלויבט, און ווי נאָך זי האָט איהם צו דעם צוועק געגעבען 189 זלאַטעס איז דער בחור נעלם געוואָרען, ווי אין

(2) אַנטאָני צעוואַר מאַדאַלינסקי האָט זיך אין יוני ה. י. געמאַלדען צו דער אַקטשערקע נאַטאַליאַ קאַדינסקאַ (פון גלונבע 54), פּאַר וועלכער ער האָט זיך סאַרגעשטעלט אַלס געהיים-אַגענט מיט ברייטע קאַנטשאַפטען. די סיבה פון זיין „ווייט“ איז געווען די, וואָס נאַטאַליאַ קאַדינסקאַ איז בשעתו סערמפּשט געוואָרען אויף אַ יאָהר טורמע סאַר, מאַכען קאַליע אַ געבויט.

פיידע כאפען אין קאפ דער, וואס מיט א מעסער - איז משוגע, און דער, וואס מיט א שמעקן - וועט זיצן אין טורמע

דער רעוולוטאַר און, אַז קאַפּאַ איז משוגע גע-וואָרען, און געפֿינט זיך נאָך ער היים אין אַ משוגערייב-הויז, און אַרױסנאַק האָט נעכטען בעקומען אַ גע-ריכט-אַרטייל - אַ יאָהר טורמע.

מכּוּר געווען אַרױסנאַק'ן מיט אַ שטעקען אַיבערן קאַפּ. דאָן האָט אַרױסנאַק נישט געמאַכט קיין לאַנגע שוהיות, נאָר אַרױסגעכאַפט אַ מעסער, און אַייני-געשטאַכע נאָהים, קאַפּאַ'ן אויך אין קאַפּ אַיינין.

(2) דעם 20. סעפטעמבער ה. י. האָבען זיך די צוויי דאָרפֿט-שקצים: ווּלאָדזשלאַו אַרױסנאַק און יודעף קאַפּאַ (ביירע פון דאַרף זשעוולין) גוט אַנגעשיכורט אויף אַ „זאַבאַויע“, און אַז עס איז גע-וואָרען גאָר לעבעדיג, האָט גענומען קאַפּאַ און

פאטער אנגעקראגט זיין זוהן, וועלכער זאל איהם האבען בענגבעט

לאָט א ירושה... אורואי, אויז... די מאַמעשי האָט אַיבערגעלאָזט א קליין הייזעל, און אויף זיין חלק קאָן, או א סך, אויספאַלען 300 זלאַטעס... טאָ, ווי זשע, לייגט זיך עס אויפֿן שכל אז 200 איז אויף גוט, ווי 16,000. האָט נעכטען דאָס קרייז-געריכט געזאָלט אַרױסטראַגען אַנאַרטיילען אין דעם ענין, אַפּער דער פּראָצעס איז אָפּגעלייגט געוואָרען.

- הימכּוּן... וואָס פאַר א גנבה איז עס... די מאַמעשי איז געשטורבע, און אַיבערגעלאָזט אויף זיין חלק א ירושה - א קימל פֿון 2000 זלאַר, און אַזוי ווי די מאַמעשי, האָסט זיך געמאַכט „גע-פּורט“, שוואַ ישראָל, האָב איך זיך אַליין געמוזט נעמען... ווי זשע דען אנדערש-אַנאַנדער בוירא האָב איך געהאַט? סענאַט דער מאַמע: - וואָס הייסט, די מאַמעשי האָט אַיבערגע-

(2) סוף יוני ה. י. האָט אבראַם דוד רובּינ-שטיין (גראַנסקאַ 44) אַרױסגענומען פון זיין טאַטעס, משה-דוד'ס אַ שופּלעך דער טאַטע וואוינט אויף נאַוואָמיעסקאַ 9) בסך הכל 16,000 זלאַטעס און פּסח מוזמן. האָט דער טאַטע גענומען און אַנגעקלאָגט דעם זוהן פאַר גנבה. סענאַט דער זוהן:

אפטיהען היינטיגע נאכט-דיזשורען (2) היינט ביינאַכט דיזשוריען: ק. ליינוו-בער (פרייהייט-פלעץ 2), י. האַרטמאַן (מליגער-סקאַ 1), וו. דאַנילעצקי (פּערטויקאווער 127), א. פּערלמאַן (צינגעל-גאַס 32), י. צימער (וואַלדשטאַן-סקאַ 37), א. וואַסקעוויט (נאַפּירקאָוסקי 27).

אַמטליכעס נעכטען האָט זיך די לאַדזער פּאַליציי פּיער-ליך געזענענט מיט דעם געו. לאַדזער סטאַראַטשע ה' דיכראַלעוויטש, וועלכער איז איצט בעשטימט געוואָרען אַלס לעמבערגער וויצע-וואַיטוואָדע. עס האָבען גערעדט: דער פּערטרעטער פון סטאַראַטשע ה' ראַשיצקי, דער לאַדזער פּאַליציי-קאַמנדאַנט, זלפּסער-ניעדזשעלסקי און דער לעמ-בערגער וויצע-וואַיטוואָדע גוסאַ.

די צייטווייניגע לייטונג פון דער לאַדזער סטאַראַטשע האָט אַיבערגענומען, דער סטאַראַטשע-פּערטרעטער ה' יעושי ראַשיצקי.

(2) נעכטען איז אַרױסגעפּאַהרען אויף צעלי-כע טעג אַפּרוא-אורלויב דער פּרעזידענט בראַניס-לאָוו זשעמיעצקי. פּערטרעטען וועט איהם דער וויצע-פרעזי-דענט ראַפּאַלסקי. דער שטאַט-פּרעזידענט וועט צוריקקומען דעם 8 יאַנואַר.

(א) דער ריכטער יודעף לויטשונסקי איז נאָ-מינירט געוואָרען אַלס לייטער פון שטאַמישען געריכט. דער ריכטער פון מלאָוער קרייז-געריכט ה' עוועביש-גראַם אַפּאַראָווסקי איז בעשטימט געוואָרען אַלס ריכטער פון לאַדזער קרייז-געריכט.

(א) נעכטען איז צוריקגעקומען פֿון אַפּו-הי-אורלויב, און אַיבערגענומען זיין אַמט דער פּרעזעס פֿון לאַדזער קרייז-געריכט, ה' יודעף זאַבאַראָווסקי. אַ מיטינג פון די בע'עוולה טע כאַלופּניקעס

(2) שבת, דעם 2 יאַנואַר וועט פּאַרקומען א מיטינג פֿון שטעטער-כאַלופּניקעס, געווינדעט זייער שווערער זאַגע, און די פּראָגע, וואָס קיינער פון זיי איז נישט פּערזיכערט אין דער קראַנקען-קאַסע.

אויף דער דאָזיגער פּערזאָנלונג וועט בע-שלאָסען ווערען אַנצוהויבן א געמיינשאַפּט אַקציע, נדי משפּיע צו זיין אויף די מאַסגעבנדרע פּאַקטאַ-רען, או דער שווערער גולד פון די כאַלופּניקעס זאָל געלינדערט ווערען.

אַ שלים-מזל'יגער פאַר (2) אַדורכניצענדיג די פּאַלדניאַווע-גאַס, שיכור'ערהייט, איז דער 68-יאַהריגער ברוקער-אַר-בייטער אַנעאַנו סיפּ (פון טאַרגאווע 67) אויף אומגליקליך אַנדערגעפּאַלען, אַז ער האָט זיך צושפּאַלטען דעם קאַפּ. פּאַנאַטאַויע האָט איהם ערטיילט היילף. גע'חלשם פאַר הונגער

(2) נעכטען האָט אין טויער אויף נאַפּיר-קאַווסקינע 96 גע'חלשט די 47-יאַהריגע זעלע-גאַרע קאַרשעוויטסקאַ. פּאַנאַטאַויע האָט פּעסטגעשטעלט, אַז זי איז אַוועקגעפּאַלען פּאַר הונגער, און האָט זי אָפּגעפּיהרט אין דער שטאַמישער זיכאַרניע.

אואפגעפאלען פון טראמוואי (2) פּאַהרענדיג אין טראַמוואַי, איז דער 60-יעריגער אַנטאָן קראַווע פון דאַרף טאַקי אַרְאַפּ-נעפּאַלען און שווער פּערוואַנדרעט געוואָרען. אַ גנבה (2) אויף זעווענדיק 13 האָבען זיך גנבים אַריינגעקראָגען מיט נאַכשליסלען אין געשעפט פון נחמיה ערמאַן און אַרױסגענובעט וועט פּאַר 2,000 זלאַטעס.

גוט מארגען!

ווי אזוי איר בין ארעסטירט געווארען דערצעהלט פון ארטיסט יוסף קאמפן

ער לאכט פון די „ארלעס“

זוויי זאגט א לאדער יוד:
איר לאך פון די „ארלעס“, איר האב שוין ב"ה אויסגעזארגט. אנדערש יאָהרען, סוף ניי-יאָהר, האב איר געהאט א פערדערהעטען קאס. כ"בין ארומגעזאגט א צודעהער: פון וועגן געהאט מען געל-אויף א פאטענט? ס'רוקט אונטער, נאָווי ראָס. נאָכ'ן ערשטען יאָנאר וועט זיין א שטראָף, דעם 2-טען יאָנאר, אז אויף דער וואנד האָט נישט געהאָנגען פאר שרעק; זאָל נאָר חלילה אויסגעזאגט נישט מאַכען קיין „וויזיס“, און טאַמיר האָט זיך געפּענט די טיר, האָט מיר ס'האַרץ א צאָפּל-נעסן.

די לעצטע וואָך סוף ניי-יאָהר, בין איר אַרומגעלאָפּען באַרענען גמלת חסדים. גענומען געלד אויף צינוען, אבי איינצושטעלן זיך דעם „הכשר“ פון „סקאַרב“, און ווען דער „סקאַרבאָוע הכשר“ האָט שוין געהאָנגען אויף דער וואנד, איז מיר אַראָם א שטיין פון האָרץ.

דאָס איז געווען אמאָל.

איצט איז שוין עפעס אנדערש: איצט, שוין ערב ניי-יאָהר, כ'צויער נישט, כ'האָב נישט מורא פאַרן „בענדעל“, ס'האַרץ צאָפּעלט מיר נישט, ווען ס'צפּענט זיך די טיר, כ'לויף נישט באַרענען געל-אויס'ן פאַטענט - כ'בין א גליקליכער מענטש. צי איר האָב שוין א פאַטענט אויס'ן ניי-יאָהר?

ווי פּלעט איהר אויס? כ'האָב נישט און דאַרף נישט - כ'האָב שוין צו מול נישט צו וואָס - א שמחה פון א לאָדער סוף!

אב-נעק

מיט מיינ פּערזאָן יעדעס ווייב פון וועלכער ער איז ענטלאָפּען, איז שוין איצט אלט געווען סופּעניג יאָהר. קאַרן און גוט: די ווילנער פּראָקוראָטור האָט נאָך אַ לאַנגער קהירה דרייטשע מיך בעפּרייט און מיר פאַרטייט געגעבן אַם אַזאַ דאַקומענט אין וועלכען עס שטעהט, ווי איהר זעהט, שוואַרץ אויף ווייס, אַז די ווילנער פּראָקוראָטור שטעלט פעסט, אַז איר בין נישט יעדער שטיין, וועלכען עס וועט די פּאַליציי ווי איהר זעהט, איז מיר אויסגעקומען צוליב מיינ נאַמען אביסעל צו ליידען פאַר יעדעס חטאים. אירעטער ערשט פאַר איר, קיין דעמעניען דאָרט צו שפּילן סעאַטער.

בלייבט געוונד.

דעם 26-טען דעצעמבער האָט מען מיר אַפּגע-שיקט קיין ווילנע.

אין ווילנע איז אַזעלכע אַנאַליסעס פאַרשונג און עס האָט זיך אַרטייט געווען אַז פּאַליציי וועט איינעם יוסף שטיין פון לאַנדוואַרואַ, נעבען ווילנע, דער זעל-בער איז נידריגער פון מיטעל-וואוקס. טראָגט אַ באַרד און איז אַ בלאַנדער, שטימט עס שוין נישט מיט מיינ אויסזעהן און וואוקס. יעדער איז ענטלאָפּען אין יאָהר 1926 פון זיין ווייב און האָט צום צוויי-טען מאל חתונה געהאַט אָון אַ גוט פון דער ערשטער פּרוי, אַ חזק דעם איז יעדער ענטלאָפּען פון מיליטער און האָט אויסגעפיהרט גבולות.

דאָס זענען אַלץ זאַכען, וואָס שטימען נישט

אין דער פּאַליציי וואָך איז אין לאַנדוואַרעס טייער געוואָרען דער בעליבטער אַרטיסט יוסף קאַמפּן. דער אַרעסט איז פאַרעקומען צוליב אַ טעות. קאַמפּן איז אַפּגעשיקט געוואָרען קיין ווילנע און דאָרט איז ער בעפּרייט געוואָרען.

נעכטען איז קאַמפּן אַריבערקומען קיין לאַנדוואַרעס און האָט ער אַזאַ דערצעהלט ווי אזוי און פאַר וואָס ער איז אַרעסטירט געוואָרען.

— און משך פון עטליכע וואָכען האָט דער בע-קאַנטער רעזיסיטער שטערנבערג אין פּראָפּעסט מיט מיר בעפיהרט אונטער-האַנדלונגען צו קומען קיין באַקאַרעט שפּילען יודיש טעאַטער.

ענדליך זענען מיר בעקומען צו אַ הסכם, בלוגע די בעדינגונגען און עס איז געבליבען אַז איר פאַר-קיינ רעמעניען צוזאַמען מיט מיינ פרוי דינה קעניג און מיט באַזאָגען און זיין פרוי.

און עס איז געבליבען אַפּגעשמועסט אַז דעם 25 דעצעמבער ה.ל. וואָמען מיר אַז צו שפּילען אין רומעניען.

לאדער יודישער האמעראל-סעאטער
אלטע 1-טער סוף 2. ריוועניץ: דוד צעלמייסטער.

גאטשפילד פון לאדער „אררט“
האמעראל און גלייךנישט-סעאטער. קינסטל, אָנו: מ. בראדערזאן.

היינט, מיטוואך, דעם 30-טען דעצעמבער, 9 אָווענד
פיוערליכע פרעמיערע פון פראגראם XIV א. נ.
מ'לאכט פון דער וועלט
אין 2 טיילן 14 ביידער

טעקסטן: מ. בראדערזאן, י. אפּעוואַסעוועק, ש. א. לישעל. מוזיק: דוד בייגעלמאַן, מאַק-דוועל און פּאָלקס-מאַטיווען. דעקאָראַציעס און קאָסטיומען: דינה מאַטיס, רעזיש, ש. דושיגאן און י. שומאַכער. ביגע-אינופּעקציע: מ. קאַן.

עס שטיינען זיך (לויט א"ב): ש. גאָלדשטיין, מרים דאַלסקא, ש. דושיגאן, שיינע מרים, צילי טאַל, מ. פּעטערמאַן, מ. פּולאַווער, מ. קאַן, י. שומאַכער, י. שפּיער און א. קינסטל, טאַנץ-קוואַרטעט די קאַסע איז אָפּען פון 11-2 און פון 6 אָווענד.

דאָנערשטאָג
דעם 31-טען
9.30 אָוונד ערשטע פאַרשטעלונג; 12 ביינאַכט צווייטע פאַרשטעלונג

4 יאהר תפילה פאר אן איינברוך

(2) נעכטען איז אין קרייז-גערעכט פּאַרנע-קומען אַ פּראָצעס געגען יודעף נאָוואַק און פּראַג טשישעק יאָנקאָוסקי, וועלכע זענען אַנגעקלאָגט געוואָרען, אז אין דער נאַכט פון 8 ווילי ד. י. האָבען זיי זיך אַריינגערעיסט אין א ווילע אין דאָך ראַבינשקאָוויץ, נאָוואַק איז פּערמאַנט געוואָרען צו 4 יאהר און יאַנקאָוסקי צו 1 יאהר תפילה.

פּושטיאָו 34 „COCTAIL“
טעלעפאָן 105-73

היינט, מיטוואך און מאַרטיאָ דאַנערשטאָג
אָנהויב 8 און 10 אָוונד

אונאַפּרופּליך לעצטע 2 טעג פון פּראַגראַם א. נ.
„אז 4 מיי“
Kalinówna, Boroński, Hanusz,
אין Minowicz און דער שפּיץ פון גאַנצן אוסמאַל פּער טעלעפּון פּערקויף פון בילטען אין סקלאַר פּון וו. שווייצער, פּיעטיקאָוויץ 104, טעל. 100-52 און פּון 5 און 5.55 אין קאַסע פון טעאַטער „Coctail“ טעל. יאָהר 34, טעל. 105-73.

נאכפאסט א געפיהרליכע לאדער צוריקהעהר פון הראָנקע-קאַסע
האמיסאר

(2) נעכטען איז צוריקגעקומען אין איבער-גענומען זיין קאַסע דער קאַמיסאַר פּון דער קראַ-קען-קאַסע אין לאַנד, ה' ענגעליש לאַפּוואַנסקי. דער קאַמיסאַר לאַפּוואַנסקי האָט זיך צוגע-איילט מיט זיין צוריקעהר פון אורלוויא אין שייכות מיט דער רעאָרגאַניזאַציע פון דער קראַנקען קאַסע אין לאַנד, וואָס קומט פאַר דעם 1 יאָנאר ק.י. ווי מיר דערווייטען זיך וועלען די קראַנקען-קאַסע פון די טעטעס: טאַמאַשאָ, אַזאַקאָווי און פּעטריקאָווי אַנגעשלאָסען ווערען אין דער לאַדער קראַנקען-קאַסע און פון 1. יאָנאר און וועט די לאַדער קראַנקען-קאַסע הייסען: די קראַנקען-קאַסע אין לאַנד.

שרפה אין א וואוין-הויז

(2) נעכטען 3 נאָכמיטאַג איז אויסגעבראַכען א שרפה אין וואוין-הויז, גראַנסק 57, פון וואָס דער דאָך איז פּערברענט געוואָרען. די שרפה איז אויסגעבראַכען צוליב אומפאַרוויכטען אומגען זיך מיט א ליכט אויפ'ן בוידעם. די שרפה האָט גע-דויערט 2 שעה.

גוב-באנדע אין קאליש

(2) אין קאליש איז אַרעסטירט געוואָרען אַ לאַדער גנבים באַנדע פון 12 בעקאַנטע „העכטען“ ביי די אַרעסטירטע האָט מען געפונען אַ גרויסע צאָהל געוועהר און אַנדערע איינברעכערע מכשירים די אַרעסטירטע זענען געשמידעט אין קייסען גע-ביאכט געוואָרען קיין לאַנד.

איז איר אעל.

א סענסאציאנעל-עראמישער ראמאן פון דער לאדער ווירקליכקייט

Private POGOTOŁE LEKARSKIE
ZIELONA 6.
Telefon 12-333

טעליט דרינגענדע ערשטליכע הילף אין אלע פּלוצומדיגע פאַרפאַלע צו יעדער צייט בייטאָג און ביינאַכט ווי אויך אין אלע אַקוסערע און גינעקאָלאָגישע הילף.

פּערערע

די גאלד איז נישט געווען צומירדען מיטן וויי-זיט פון בערבאָרד קאַלינסקי זייט דעם שרעקליכען געשעהעניש מיט ראַפאַל פּראַנד, האָט דאַקטאָר גאַלד קאַלינסקי נישט געוועהן און איהם נישט געקענט מוחל זיין די אכזריות און קאַלטבליטיגקייט מיט וועל-כער קאַלינסקי האָט געפרענגט צום טויט פון פּראַנדן גאַלד האָט דעריבער דעם גאָסם אָנאָר קאַלט אויס-גענומען.

קאַלינסקי האָט דאָס בעמערקט און געזאָגט. — ווי איר זעה זאָגסט די מיר אַז דיין פּריינד-שאַפט, אפּשר ביזט די גערעכט, דאָס וואָס איז גע-שעהן איז געווען שרעקליך... אבער ווען די וואָלט געווען אין מיינ לאַגע, ווייט איך נישט אויב די וואָלט אַנדערש געהאַנדעלט — ווען דיין האָרץ וואָלט אזוי געוועהטיגט ווי מיינס, ווען מען וואָלט ביי דיר אוועקגערויבט דאָס ליבסטע, דאָס טייערסטע אויף דער וועלט, אַ מענטשען פאַר וועלכען די האָסט געלעבט אויף דער וועלט, ווען מען וואָלט דיין דיין ליבסטע פּערפיהרט צו שאַנד, צו אויסגעלאָסענ-קייט, געצוואנגען זי צו ווערען אַ פּראַסטוטקע אין געוועהליכען זין פון וואָרט, ווען מ'וואָלט דיין געלעבט שפּעטער, נאַכדעם ווי מ'האַט זי אויסגע-קוועטשט ווי א ציטירן, איבערגעלאָוען אינגאַנצען אויף העקר און זי געלאָוען שטאַרבען ווי אַ פאַר-שווערן הונד אויפ'ן ברוך — ווייט איך וישט אויב די וואָלט בעסער געווען...

איר פּערשטעה דאָס... — די פּערשטעהסט און ווילט דאָך נישט פּער-שטעהען, די וואָלט זיכער בעסער פּערשטאַנען ווען איר וואָלט דעם פּערפיהרען פון מיינ ליבסטער טייערסטער פּריינד דערשטען ווי אַ הונד, דעמאָלט וואָלט די אפּשר געזאָגט, אַז איר בין גערעכט, דעמאָלט וואָלט מיר אפּשר אויך דאָס גערעכט, גערעכטיגקייט אַליין פּרייגעשפּראַכען, אָבער אזוי ווע זיך איר האָב אביסעל אַנדערש געוואָלט מיר אַפּ-רעכענען מיט דעם אויסוואַרף, אָון דעם, אַז מיינע הענד זאָלען איינגעזאָגען ווערען אין בליט פּער-שטעהט איהר מיט נישט... — יא, דאָס וואָלט געווען אויב די וואָלט מיט דער גאַנצער קאַטעגאָרישקייט און זיכערקייט געקענט זאָגען, אז נישט קיין אַנדערער ווי ראַפאַל פּראַנד איז דער שול-דיגער אין דעם אומגליק און די אַליין האָסט דאָך פּערלאָועט, אַז די ווייט נישט אויף זיכער. — אמת, דעמאָלט ווען איר האָב איר פּער-בעטען צו מיר אין שטוב, האָב איר וועגען דעם נישט געוואוסט, אָבער שפּעטער האָב איר זיך אין דעם איבערצייגט... — ווי אזוי האָסט די זי אַיבערצייגט, האָסט דאָך געקענט רעכענען אזוי גוט אויף לעצן דריי-האָרץ, ווי אויף מיר... — נין, איהר זענט נישט געשטאַרבען פאַר

דיינגענט בלומשטיין פאהרט קיין פאריז

היינט פאהרט קיין פאריז דער דיינגענט בלומשטיין. בלומשטיין איז שוין בעשעפטיגט, אויפן מוזיקאלישן געביט, אין יודישען טעאטער 12 יאהר. ער איז איבער 8 בוי-זיג, געבוירען אין ערצייגען אין קאדו ביי עלטערן מוזיקער. ער איז א שילער פון קאדווער מוזיק-פרעסעסאָר קושי זשאָווסקי.

האנצערט-ראָוט אין „אואָ“

בלומשטיין האָט זיך ארויסגעוויזן אלס אַ זעהר בענאָסטע דיריגענט. איצט פֿאהרט ער קיין פאריז אויף אַ מוזיקאלישען סטודיום.

ראדיא-פראגראם מיטוואך, דעם 30 דעצעמבער

- 11,58 צייטונג, 12,10 גראמאָפֿון, 3,50 גראמאָפֿון, 4,18 ספּאָרט-קאָמפּאָזיציע, 4,20 פּאָרלעזונג, 4,40 גראמאָפֿון, 4,55 לעקציע ענגליש, 5,10 פּאָרלעזונג, 5,35 קאָנצערט, 6,50 פּערשידענע, 7,15 פּאָסטקעסעל, 7,30 רעפּערטוואָר, 7,45 ראדיא-שפּעקל, 8,00 מוזיקאלישע מעלדיעס, 8,15 לייכטע מוזיק, 9,00 לייטעראַישע פּערטעל שעה, 9,15 קאָנצערט, 10,10 גראמאָפֿון, 10,30 קאָמפּאָזיציע, 10,45 אויסלענדישע טראַגעדיע מיטעס.

צו דער היינטיגער ערעפנונג פון „ארט“

א שמועס מיט'ן קינסטלערישען לייטער משה בראדערוואך

היינט ווערט געעפֿנט דאָס גוט בעקאַנטע קליין-קונסט-טעאטער „ארט“. אין ציוואַמנענאָנג דערמיט האָבען מיר גע-האַט אַ שמועס מיט'ן קינסטלערישען לייטער פֿון „ארט“ דיכטער משה בראַדערוואַך, וועלכער האָט אויף אַרייַה פֿאַרנען געענטפֿערט: - יא, מיר האָבען אַן נאָך היי-יאָהר... ד.ה. דעם 30. ד. ה.

דיינגענט פֿאַרן קאָנטראָלירן מיר דעם וואָס-דער-פּאַרץ, וואָס מיר האָבען נאָך אָנגעהויבען דעם 1. מאַי אין וואַרשע. און וועלכען מיר האָבען פֿאַרטגעזעצט לעת עתה אין וואָס געזוכענדיג אַן-ערך 80 גרעסערע און קלענערע שטעט אין לאַנד. און פּערפֿרייטענדיג אומזעטס פֿריד און ליי-טערקייט.

ווי האָט - מען אייך אויפֿגענומען? - אויפֿגענומען, וואָס בעסער קאָן גאָר נישט זיין, מיט ענטזיקונג, מיט בענייטערונג, און דער-עיקר מיט דאַנקבאַרקייט, וואָס אז קאָן נאָר אַרויסגעוועזן ווערן פֿאַר אַנאָדערע און קינסטלערישען טעאטער. איבעריגעט האָט זיך עס אָנגעהויבען סאָך אין וואַרשע. וואו עס האָט אָנגעהויבען אַהן פּויליש, אַט אַזוי אַמאָל, דיג, עהרליך און ברייטהאַרציג מקבֿל-פּנים געווען.

אָלע, ווי געוואָס, האָבען מיר אַן דעם 30. ד. ה. מיר האָבען אַן מיט אַ שפּאַגעל-נייער פּרעזענטאַציע. מ'לאַכט פֿון דער וועלט (וואָרום אַ ברייַה האָט מען?) דאָס איז די 24 פּרעמיער, די 24. טע „ארט“-אויפֿהינג, וועלכער איז ער-היים קאָנסערוואַטיוו... בנגע זיין יוגענדליכען ברען, זיך עקוואַלעזירט, און זיין עקסאָנאָרדנער אינדעוואַקייט, וועלכע ווערן געמוטיגט און דער-האַלטען דורך זיין פּובליקום - דעם אַנדערען יודישען פּובליקום, וואָס עמסידעט אַן-מאָס - די אַנדערשקייט און די מוונות פֿון אַנווער טעאטער, און וואָס איז נישט אַזוי פּערזענלעך. און פּערפֿלי פּלעט, ווי אַנווער דורכשניטליכער שרייבער און קינסטלער, מיר האָבען אַזאָ פּובליקום אין פּויליש, וואָס פּלעגט נישט „פּוילעזאָיע“, און סענקעט נישט „ליטעראַטור“, און פּאַכט נישט קיין פּרימי-טיווע, קליינמאָדליגע חשבונות, גאָר קינט צו אַזוי מיט אַ ברייַש אַלען האַרץ, און איז אַזוי מקבֿל סבֿבֿר פֿנים יפּוֹת. און ווי געוואָונענע קעסט, ווי אַמאָל יונגע, האָפּערדיגע מחותנים פּיה-לען מיר זיך אויף דער יודישער גאַס. אין וועלכער מיר זענען אויסען מיט עסטעטישע מיטלען (נישט עסטעטישערע) אַרייַנגערענען לייכטיגקייט, און

היינט - „ארט“

די פּיערליכע פּרעמיערע פֿון „מ'לאַכט פֿון דער וועלט“ היינט האָבט אַן אין יודישען קאַמערעל טעאטער, אויף אַלע 1 מאַי 2 (דירעקציע: דוד צעלימיטער) צו שפּילען דער בעקאַנטער קאַמערעל און קלייניקונסט-טעאטער „ארט“.

היינט זינגט משה קוסעוויצקי אין פילהארמאניע

היינט קומט קיין קאדו דער וועלט בעריהמ-טער חזן, אונגערוייליכער יונגער און אָבער-קאַנטאָר פֿון דער וואַרשעווער סינגאַזע ה' משה קוסעוויצקי.

משה קוסעוויצקי איז זעהר גוט בעקאַנט אין בעליבט צווישען די ברייטע יודישע מאַסעס. מיט זיין שטאַרקער שטימע און מיט זיין ערליך זינגען בעצויבערט ער די צוהערער און יעדער זיין אויפטרט איז אַ קינסטלעריש געשעהעניש.

צום היינטיגען בעזוך פון דר. א. סינגאלאווסקי אין לאדז

ווי מיר האָבען שוין מיטגעטייגט וועט היינט דר. א. סינגאלאווסקי האַלטען אַ פּאַרטענאָ אין „וויאָ“ א. ד. ט. די יודישע-פּראָגאָ אין לייכט פֿון וועלט-ווירטשאַפֿט-קרויס.

דער דאָזיגער פּאַרטענאָ האָט אַרויסגעווען אַ גרויסע אינטערעס פֿון אַלעמען, וואָס די פּראָבלע-מען פֿון יודישען ווירטשאַפֿטליכען לעבען זענען זיי געהענט, ווייל דר. א. סינגאלאווסקי איז איינער פֿון די אָנגעזעהנעסטע יודישע פּערזענליכקייטען, וואָס האָט זיך גאַנצע צענעריגע און געוועלשאַפֿטליכע אַרבייט געווינדעט דעם געדאַנק פֿון ווירטשאַפֿט-ליכען איבערבויען פֿון יודישען עקאָנאָמישען לעבען. דר. א. סינגאלאווסקי האַלט די פּראָגע פֿון ווירטשאַפֿטליכען איבערבויען פֿון יודישען מאַסען-לעבען. אַלס עקזעקוטיוו-מיטגליד פֿון דער „אַרס“ צענטראַלע האָט ער אין פּערשידענע לענדער דורכ-געפיהרט פּראַפּאָגאַנדע-אַקציעס, וואָס האָבען אומע-סום געהאַט דעם גרעסטען דערפֿאָלג, ווייל דר. סינגאלאווסקי געהערט צו די בעפֿיילטע רעדנער, וואָס האָט דאָס יודישע וואָרט דערהויבען צו דער מדרגה פֿון אַמאָל קונסט. זיינע פּאַרטענאָען, היום רייך אין אַינהאַלט און גילענענע אין דער פּאַרץ, זענען דורכגעפֿאַסען מיט פּינעם הומאַר, וואָס צעווייזט זיין בקיאָות אין די ליידען און פּריידען פֿון יודישען פּאַלקס-לעבען.

זיין היינטיגער פּאַרטענאָ זאָגט צו צו זיין בעזונדערס אינטערעסאַנט, ווי דאָס זאָגט עדה דער סיטע מונ'ס פּאַרטענאָ.

איבערגעפאהרען א יודיש יונגעלעך

(א) אויף פּאַרץ-קאַשטעלעני איז אַן-אויטאָ-גוט, געפיהרט פֿונ'ם שאַפּער סטאַניסלאָו יאַקאָב-טשאַק איבערנעמפּהירען דעם 11. יאָרהונגן איטשע-לע דעמאָנט פֿון דעפֿאַמערקס 6.) דאָס קינד איז געפֿעהרליך פּערוואַנדעט.

פּרץ-טוידע ביי דער פּאַלקס-פּאַרטיי

שבת אין אָווענד האָט די פּרץ-טוידע ביי דער פּאַלקס פּאַרטיי איינגעקערענט אין איהר לע-קאַל אַ פּיערליכע דערעפּונג פֿון אַ לייטענאָל און ביפּליקעטע א. ג. פֿון ד. נאַמבערג. דער אָווענד האָט צוגעצויגען אַ גרויסען עולם, מעניאָ דיומאָ האָבען רעפּערירט די ה"ה: ראַטמ. פ. פּאַרי און ע. האַמבורגער. פּערענדיגט דעה אָווענד האָט רעזולטירט ה"ה 8. ראַמאָן מיט אַ רייה רעפּיטאַציע פֿון פּרץ, נאַמבערג, אַלמי א. א.

PORADNIA WENEROLOGICZNA

פֿון דאַקטויר-ספּעציאַליסטען זאָוואַדזקא 1. נאָר פֿאַר ווענערישע הויט-קראַנקע. אין מענער-שוועכע אַנאַליזען פֿון בלוט און אויספֿלוס אויף סימפּטום און טרייער. קאָנסולטירט מיט ספּעציאַליסטען פֿון אַזאַ-לאַנישע און גערונען-קראַנקעווייטען. קוואַרץ-לאַמפּ. עלעקטרישער הייל-סאַבינעם ראַטמעמיק. - טעטיג פֿון 8 פּרייַז 9 אָווענד. - פֿון 11 ביז 12 ביי טאָג און פֿון 2 ביז 3 נאַכט. נעמט אַן פֿאַר-דאַקטאָר גור קינדער און פּרייען זונטאָג פֿון 9 פּרייַז 2 נאַכטיאָג. - בעזונדער וואַרטע-צימער פֿאַר פּרייען. ווייזט 3 זל.

קלעפסידרעס צו זעהר ביליגע פּרייען געהמט אז די דרוקעריי פון „נייעס פּאַלקסבלאָט“ די סלעפּסידרעס ווערען איז משך פֿון 1 שעה אויסגעפּרעמיגט און פּונאַנדערנעמלעכט איבער דער שטאַמ.

האָרליינע אַנאַליזען

פּרייַז פֿון אַן-אַנאַליזע פֿון 15 ווערטער נור 1 זל. צו דינגען און פּערדינגען פּערשידענע וואָר-נונגען אין אַלע און אין גייע הייזער מיט אַלע בעקוועמליכקייטען אויף מאַקאַטליכע דירעקטעל. גע-וועלבע, געשפּעטט און פּאַרדיקט-לאַקאַלען. מעבֿ-ליטע צימערען, הייזער, וויליעס, פּלעצער פֿון פּער-שידענע פּרייען. יעדער קויפט און פּערקויפט. נאָר דורך דער ביורא, לאַקאָס וואָס ערלעדיגט פינקטליך אין סאַליד. אינהאַבער יוסף קאַרמעטער און קאַמפּ. אינפּאַרמאַציע אַהן בעלזשינג, פּיעטריקאווער 62, פּראַג 2. שטאַק, טעל. 166-15 טעטיג פֿון 8 פּרייַז 8 אָווענד.

פּערשידענע צוליב אַבויצע צו פּערקויפֿען אַ מעבֿליעס פּס-צימער, פּאַרזימער, טרעמאַ, בעטען, קינען. גענעשטענע אין פּערשידענע אַנדערע זאַכען. Andrzej, 33, m. 7 פּרעסען פֿון 11-12 און פֿון 5-8 נאַכטיאָג. פּערשידענע

די לעצטע 5 טעג פֿון דער בילדער-אויסשטעלונג פֿון נתן שפיגער די בילדער-אויסשטעלונג פֿון בעקאַנטען יו-דישען מאַלער נתן שפיגער בלייבט נאָך אַסען 5 טעג, ביז זונטאָג, דעם 3. טען יאָנואַר. דער קינסטלער עפענט מיטוואַך, דעם 6. טען יאָנואַר זיין אויסשטעלונג אין דער יודישער קונסט-געוועלשאַפֿט (וויזשנאָווע 7) אין וואַרשע. פֿרי צו געבען די מעגליכקייט די ברייַטערע מאַסען צו בעזוכען די אינטערעסאַנטע אויסשטעלונג אַרדענט דער קינסטלער אין פּרייען איינטרטיט פֿאַר אַלע.

יעדער איינציגער האַמוזיק-אויסשטעלונג בערזשינג, אַז פֿאַר דיוואַנס, פּעלצען, ניה-מאַשינען, נאַרדעראַבען אַזוי צאָהרליש די העכסטע פּרייען אַרויפֿצומאַז שטענדיגע 23 טעלעפֿאָן 00-191. ביי מיר איז שטענדיג פּערשידען גענוצט מעבֿלע אין גוטען צושטאַנד צו פּערקויפֿען.

Dr. med. NIEWIAŹSKI ספּעציאַליסט פֿאַר סימפּטום, טריפּער און הויט-קראַנקעווייטען, בעהאַנדלונג פֿון מענער-שוועכע אַנדזשיעיא 5, טעל. 159-40 נעמט אַן פֿון 8-11 און פֿון 9-9 אָו. זונטאָג און יום-טובֿ פֿון 9-1 פֿאַרמ. פּערשידענע פּרע-וואַרטע-זאַל פֿאַר פּרייען.

Dr. A. SZMIRGELD ספּעציאַליסט פֿון גערונענע-קראַנקעווייטען שפּאַראַכשטערונגען, (שטאַמלען און אַנדערע) הייזען פֿון שווען-ענטוויקעלעט און שווער-ערייאַרע קינדער ul. SRODMIEJSKA Nr. 27 טעלעפֿאָן 151-89 פֿון 5 ביז 7

